

Številka: 00104-10/2019/5

Datum: 14. 2. 2019

Odgovor na poslansko vprašanje Suzane Lep Šimenko v zvezi z vrednotnicami

Vlada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: Vlada RS) je prejela pisno poslansko vprašanje Suzane Lep Šimenko v zvezi z vrednotnicami, in sicer poslanka sprašuje:

1. Koliko se je do danes iz naslova osebnega dopolninega dela steklo v pokojninsko in koliko v zdravstveno blagajno?
2. Koliko se je zaradi uvedbe vrednotnic zmanjšalo ali povečalo delo na črno? Ali Vlada RS oziroma pristojno ministrstvo sploh spremlja ali ugotavlja obseg dela na črno?
3. Kakšni so mesečni tekoči stroški za vzdrževanje sistema vrednotnic?
4. Ali namerava Vlada Marjana Šarca obstoječi sistem vrednotnic ohraniti?

Vlada RS podaja naslednji odgovor.

1. Koliko se je do danes iz naslova osebnega dopolninega dela steklo v pokojninsko in koliko v zdravstveno blagajno?

Novi Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (Uradni list RS, št. 32/14 in 47/15 – ZZSDT, v nadaljnjem besedilu: ZPDZC-1) je bil sprejet konec aprila 2014, uporabljati pa se je začel 18. 8. 2014, razen določil, ki se nanašajo na novo ureditev osebnega dopolnilnega dela (v nadaljnjem besedilu: ODD). Ta se uporabljajo od 1.1.2015 dalje. Osebe, ki so imele priglašeno ODD na dan 31. decembra 2014, so lahko opravljale ODD po stari ureditvi do 30. 6. 2015. Vrednotnice so bili tako vsi zavezani kupiti s 30.6.2015.

leto	število zahtevkov za vrednotnico za ODD ¹	skupen znesek vplačil (v eur)
2015 ²	16.014	144.126,00
2016	23.554	212.466,54
2017	23.693	204.055,47
2018 ³	21.492	203.744,16
Skupaj:	84.753	764.392,17

¹ Vir podatkov: Finančna uprava Republike Slovenije in Ministrstvo za javno upravo.

² S 30.6.2015 obvezen nakup vrednotnice (novi ZPDZC-1).

³ Podatki za leto 2018 še niso dokončni.

Višina vrednotnice:

- Do 31.8.2016 je znašala višina vrednotnice 9 evrov (za pokojninsko in invalidsko zavarovanje 7 evrov, za zdravstveno zavarovanje pa 2 evra).
- Od 1. septembra 2016 do 30. aprila 2017 (zaradi uskladitve višine prispevkov za ODD) je znašala višina vrednotnice 9,06 evrov (za pokojninsko in invalidsko zavarovanje 7,05 evrov, za zdravstveno zavarovanje pa 2,01 evra).
- Od 1. maja 2017 dalje (zaradi uskladitve višine prispevkov za ODD) znaša višina vrednotnice 9,23 evrov (za pokojninsko in invalidsko zavarovanje 7,18 evrov, za zdravstveno zavarovanje pa 2,05 evra),
- Od 1. aprila 2018 dalje (zaradi uskladitve višine prispevkov za ODD) znaša višina vrednotnice 9,48 evrov (za pokojninsko in invalidsko zavarovanje 7,37 evrov, za zdravstveno zavarovanje pa 2,11 evra).

2. Koliko se je zaradi uvedbe vrednotnic zmanjšalo ali povečalo delo na črno? Ali Vlada RS oziroma pristojno ministrstvo sploh spremlja ali ugotavlja obseg dela na črno?

Komisija Vlade Republike Slovenije za odkrivanje in preprečevanje dela in zaposlovanja na črno je na podlagi 20. člena Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (Uradni list RS, št. 32/14 in 47/15 – ZZSDT) pristojna za določanje, usklajevanje in spremljanje področja preprečevanja dela in zaposlovanja na črno. Komisija Vlade RS enkrat na leto pripravi poročilo o dejavnostih in učinkih preprečevanja dela in zaposlovanja na črno ter poroča o izvajanju in učinkih tega zakona Ekonomsko-socialnemu svetu, Vladi Republike Slovenije in Inšpekcijskemu svetu Republike Slovenije do konca junija naslednjega leta za preteklo koledarsko leto.

Statistični podatki, zbrani s strani komisije, za pretekla leta kažejo ugotovljeno stanje glede dela na črno.

Tabela: Pregled števila prijav dela na črno, izvedenih nadzorov in ugotovljenih kršitev

	2015	2016	2017
Število prijav dela na črno	2.245	2.073	1.637
Število opravljenih nadzorov nad delom na črno	2.813	2.355	2.283
Število prepovednih odločb zaradi dela na črno	214	164	302

Glede učinka uvedbe sistema vrednotnic menimo, da le-ta predstavlja sistem, ki vpliva na ravnanje državljanov in jih spodbuja, da se ob tveganju morebitnega odkritja dela na črno in izdani globi ter ob vse večjem zavedanju negativnih pojavov takšnega ravnanja na vse segmente družbe, v večji meri poslužujejo zakonitih načinov opravljanja dela. Na podlagi predhodno navedenega menimo, da uvedba sistema vrednotnic pozitivno vpliva na zmanjševanje dela na črno.

3. Kakšni so mesečni tekoči stroški za vzdrževanje sistema vrednotnic?

Glede stroškov uvedbe sistema vrednotnic je pojasniti, da so le-ti porazdeljeni med različne institucije.

Tako je imela AJPES z vzpostavitvijo informacijskega sistema SODD (seznam posameznikov, ki opravljajo osebno dopolnilno delo), v katerega so vključeni tako stroški lastnega razvoja, kot tudi stroški zunanjih izvajalcev, stroške v višini 22.796,82 EUR. AJPES nadalje ocenjuje, da bodo stroški vzdrževanja tega sistema na letni ravni znašali okoli 1.000 EUR.

Nadalje je Finančna uprava Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: FURS) za izvedbo same implementacije vodenja evidenc o plačanih prispevkih iz naslova opravljanja osebnega dopolnilnega dela (v nadaljnjem besedilu: ODD) ter obveščanja Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije o vplačanih prispevkih za opravljanje osebnega dopolnilnega dela, imela naslednje stroške:

- Za pripravo programske opreme za sprejem podatkov o vloženih zahtevkih za izdajo vrednotnice za ODD iz Upravnih enot v sistem Finančne uprave (eDavki) – 28.427 EUR.
- Za ureditev evidenc prejetih zahtevkov za izdajo vrednotnice, ki štejejo za obračun prispevkov v sistemu IDIS, za potrebe kontrole in poročanja ZPIZ – 15.830 EUR.
- Za pripravo programskih rešitev za prenos vplačanih sredstev iz Upravnih enot, za izdane vrednotnice na FURS ter evidentiranje v davčnem knjigovodstvu (SAP) – 36.814 EUR.

FURS tekoče naloge za izvajanje kontrole in odmere akontacije dohodnine od dohodkov iz naslova ODD izvaja v okviru svojih drugih rednih delovnih zadolžitev, zato teh stroškov (tekočih) ne spremlja posebej.

Ministrstvu za javno upravo (v nadaljnjem besedilu: MJU) so z izdajo vrednotnic v letu 2015 in z uvedbo sistema nastali naslednji stroški:

- stroški dela na Upravnih enotah, ki jih ocenjujejo na 13.000 EUR,
- stroški razvoja in prilagoditve informacijskih sistemov za podporo delu z vrednotnicami, ki jih ocenjujejo na približno 40.000 EUR.

Uprava Republike Slovenije za javna plačila (v nadaljnjem besedilu: UJP) ob uvedbi I. faze sistema vrednotnic ni imela posebnih stroškov. V Upravi Republike Slovenije za javna plačila so stroški za nadgradnjo v zvezi s plačevanjem vrednotnic prek sistema spletnih plačil (UJP e-plačila) znašali 33.200 EUR.

Še enkrat poudarjamo, da je glavnina stroškov, ki so jih imele zgoraj navedene institucije v **skupni višini približno 192.000 EUR** zgolj enkratnih, prihodki v blagajne pa bodo stalni. **Letni stroški vzdrževanja so ocenjeni na približno 1.000 EUR.** Poleg samih finančnih učinkov pa je treba gledati tudi na druge, navedene učinke sprejete zakonodaje.

4. Ali namerava Vlada Marjana Šarca obstoječi sistem vrednotnic ohraniti?

Vlada RS v tem trenutku ne predvideva sprememb osebnega dopolnilnega dela.